

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

М. З. Бердуга

СТОРІНКИ МОГО ЖИТТЯ
СПОГАДИ І РОЗДУМИ

Харків – 2021

УДК 930-051:929Бердута(093.3)

Б 48

Рецензенти:

В. М. Духопельников – кандидат історичних наук, професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

С. М. Куделко – кандидат історичних наук, професор кафедри історіографії, джерелознавства та археології, директор Центру краєзнавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 22 лютого 2021 року)*

Бердута М. З.

Б 48

Сторінки мого життя: спогади і роздуми / М. З. Бердута ; відп. ред. С. І. Посохов ; уклад. бібліогр. С. Б. Глибицька, А. О. Давидова, Ю. Ю. Полякова, В. В. Федоренко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 112 с.

Видання містить спогади кандидата історичних наук, доцента, заслуженого викладача Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Михайла Захаровича Бердути. Автором схарактеризовані основні етапи його життя: дитинство, служба у військовому оркестрі, робота в театрі, навчання, педагогічна, наукова та громадська робота в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Чимало уваги автор приділив важливим подіям, що відбувалися на історичному факультеті, де він працював на посаді заступника декана історичного факультету протягом двадцяти років. Також у книзі міститься бібліографія творів М. З. Бердути, згадки колег та членів родини про нього, наведено короткі відомості про рід Бердут, а також село Яблучне, де народився автор.

УДК 930-051:929Бердута(093.3)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2021

© Бердута М. З., 2021

© Чорна О. Д., макет обкладинки, 2021

ЗМІСТ

Передмова.....	6
Минуле і сучасне села Яблучне.....	8
У рідному селі	11
У Харкові	16
Університет у моєму житті	23
Житлова проблема і зміни у сімейному житті.....	51
Криза 1990-х рр. в Україні	55
Друзі, колеги, товариші.....	59
Рід Бердуг і родина	66
Діти про батька, онуки про дідуся, учні про вчителя.....	70
Основні віхи життя і діяльності М. З. Бердути	87
Післямова	89
Праці М. З. Бердути	91
Література про М. З. Бердугу	108
Іменний покажчик.....	109